

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ, SEYFETTİN ÖZEĞE
KİTAPLIĞI YAZMA KOLEKSİYONLARI :
- TÜRKÇE MANZUM-MENSUR ESERLER -**

Dr. Metin AKKUŞ* -Selami ECE**

Atatürk Üniversitesi, merkez kütüphanesinde Türkçe, Arapça ve Farsça1600 civarında yazma eser vardır. Bu yazmalar Tıp, Tarih, Edebiyat vb. türlere göre henüz tasnif edilmemiş, tavsifleri yapılmamıştır. Eserlerin, kütüphane görevlileri tarafından oluşturulmuş alfabetik bir listesi bulunmaktadır.

Kütüphanede bulunan edebiyatla ilgili yazmalardan, ancak Türkçe Divanlar¹ ve Mesneviler² için makale seviyesinde birer katalog oluşturulabilmiştir. Edebiyat araştırmacısı olarak bizler manzum-mensur Türkçe edebi metinlerin tavsiflerinin bütünüyle yapılmasını arzu ediyoruz. Bu çalışma, Türkçe eserlerin tespiti ve tavsifi adımlarından birini ifade ediyor. Önünüzdeki bu çalışma da, mesneviler ve divanlar aşamalarından sonra diğer metinler için atılmış adımlardandır. Daha önce tavsifi yapılmış eserlerin dışında kalan diğer yazmalar sırası geldikçe gözden geçirilmekte; yazmalar için oluşturulan listede Mesnevi ve Divan başlıklarıyla kaydedilmemiş eserlerin tespit edilmesine çalışılmaktadır. Bu yazıda , Mecmua başlığıyla kaydedilenlerden Türkçe manzum-mensur başlığını taşıyan yazmalardan bir kısmının tavsifleri yapılmıştır. Bu aşamada mecmua başlığını taşıyan çok sayıda eser gözden geçirilmiş, konuyla ilgili olanlar ayrılarak tavsifleri yapılmıştır. Bu çalışmayla Mecmua-i eş'ar kayıtlı eserlerin tavsifi tamamlanmıştır. Ancak henüz gözden geçirilemeyen mecmualar içinde şiir mecmuası olarak daha bir çok eser ortaya çıkacaktır. Üniversitemizdeki Türkçe yazma eserlerin tamamının tavsifini yapmayı planlıyoruz. Dolayısıyla, söz konusu

* Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrt. Üyesi.

** Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

¹ Mustafa İsen-Metin Akkuş, "Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi, Seyfettin Özeğe Kitaplığı, Ağah Sırrı Levend Yazmaları, Türkçe Divanlar Kataloğu", Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bilimleri Araştırma Dergisi, 18, Erzurum 1990., s. 1-32'den Ayrı Basım ; Metin Akkuş-Gencay Zavotçu, "Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi, Seyfettin Özeğe Kitaplığı, Yazma Eserler Koleksiyonu, Türkçe Divanlar Kataloğu", Müteferrika, 3, Yaz 1994 , 123-153'ten ayrı basım.

² Mustafa İsen-Rıdvan Canım, "Atatürk Üniversitesi, Ağah Sırrı Levend Koleksiyonunda Bulunan Mesnevi Yazmaları-I". Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, Erzurum 1991., 33-64.

**Baznâme
(Abdulkerim ?)**

ASL 298

47 yk. 200x145. 15 str., Aharlı sarı kağıt. Sayfalarda yer yer su döküntüleri var. Divani yazı. Konu başlıkları kırmızı mürekkep. Sırtı siyah meşin üzeri siyah bez kaplama cilt. Şirazeli. Kuşlarla ilgili mensur bir eser.

Baş : Besmele...şükri bi-gayet ve senai bi-nihayet...
Eser sondan eksiktir, tamamlanmak üzere boş sayfalar konmuştur.

**Balinâme (Çeviri)
(Farsça'dan çeviren : Musa bin Mesud)**

ASL 272

21 yk. 205x155 (150x90). 17 str. Aharlı beyaz kağıt. Sırtı meşin bez, siyah kaplama cilt. Talik. Söz başlıkları kırmızı mürekkeple. Mensur, yemeklere ve ilaçlara dair bir eser. İst. Ta. ? Müst. ?

Baş : Şükr ü sipasi ve hamd...

**Cameşuy-nâme
(?)**

ASL 35-37

180x120 (112x60). 13 str. Eser içinde bulunduğu mecmuanın 58b-72b yapraklarında yer almaktadır. Aharlı sarı kağıt. Şirazeli. Üzeri siyah bez kaplama sırtı meşin cilt. Nestalik yazı. Söz başlıkları kırmızı. Sayfa numaraları sonradan kurşun kalemle konmuş. İçinde bulunduğu mecmuanın 37 numaralı kitabıdır. Mensur. Elbise ve kumaşlardaki lekelerin çıkarılmasından bahseden bir risaledir. İst. Ta. ? Müst. ?

Baş : Minnet ü hamd ü sipas...
Son : Mercii ve'l-meab.

**Dini Risaleler, Manzumeler
(Risale-i Muhammed Sadık Efendi Erzurumî -1185)**

MMK 107 (7a-c)

238 yk. 200x150 (175x100) mm. 27str. Filigranlı, aharlı, beyaz, kalın kağıt. Kahverengi meşin cilt, şirazeli, zahriyeleri kopmuş. Nesih yazı, kırmızı cedvelli, başlıklar kırmızı, takip kayıtlı. İst. Ta. 1198, Eser adı, Üniversite ve Karahanoğlu kaşesi (1b) 85b-87a boş. Manzum-mensur eserler (tasavvuf, islam hukuku...)

Şemsi, “İlahî” başlıklı manzumeler (1a), Muhammed Sadık Efendi, Marifetü'n-Nefs, Terbiyename, Risale-i Mergûbe, Risale-i Mahbûb, Risale-i Vücûd..., mesnevi şerhi, Risale-i Tasavvuf, Risale-i Kalb (1b-85a), Divan;ı Arif: Ravzatü't-Tevhid (87b) (Mesnevi, Kaside, Natler, matlalar, Kelimat-ı İlahiyeler, başlıklı manzumeler ve çiçeklerle ilgili bölümler esere müstakil bir mesnevi görünümü veriyor. Aynı zamanda marifet sahibi tipler ve kuşlara ait bölümler (195a). Sadıkî mahlaslı şiirler (196-201 Sadikul Va'd). Halis, Figani, Unsuri, Nuri, Yunus, Hüdâî, Biçare, Kudsi, Naili'ye ait şiirler (201-204), Risale-i Usûl-el-Fıkh (Arapça 205-210), Necmüddin Ekber (210-212), Risale-i Muhyiddün Arabî (Arapça), Akşemseddin, Risale-i Nuriyye (219-225) (Arapça), Risale-i Muhyiddin Arabî, Miratü'l-Arifin (225-228) (Arapça), Risale-i Muhyiddin Arabî, Risale-i Gavsiyye (228-237) (Arapça), Nûrî'ye dair şiirler. (237b).

Baş: Haza kitabuna yantıku aleyküm innâ künnâ ...
 Son: Biçârelerin yâd et virâne abad et
 Nûrî kalun irşad et lutf ile inayet kıl

Nûrî (237b)

Divan
 (Atıf, Süleyman Atıfzade)

SA 141

37 yk. 205x155 (165x115) mm. 18 str. 2 stn. İnce filigranlı, aharlı sarı kağıt. Vişne çürüğü, meşin, yıldız zencirekli cilt, iç kapaklı. Nestalik yazı. Kalın yıldız cetveli. 1b serlevhali. Takip kayıtlı.

Süleyman Atıfzade Atıf Abdülkerim (176), Ömer Efendizade Mustafa (1175) ve muhtelif mülkiyet kayıtları (1a), ASL kaşesi (iç kapak 37b), “Hüve'l-fettahü'l-alfim” (1b), İbtida-yi Gazaliyat (3a-). Mensur mektuplar “Dibâce-i telhis-i merhûm müşârünileyh (28a), Gazel-i mezak-ı tahmis-i Sabit (iç kapak), Sabit'e ait bir gazel (1a).

Kasideler (iki kaside) (1b-3a), Gazeller (3a-20b), Tarihler (20b-23a), Kıta (23a-24a), Müfred (24a-24b), Lugazler (24b-26a), Tahmis (26a-27a)...

Baş: Etse dâvâ-yı teferrüd ne kadar beccâdur
 Sadak-ı bahr-ı meâniyle dürr-i yektâdur (1b)
 Son: Olalı encümen-efrûz-ı nazar şîvelerün (27a)

Divan
 (Atıf, Süleyman Atıfzade)

SA 141

37 yk. 205x155 (165x115) mm. 18 str. 2 stn. İnce filigranlı, aharlı sarı kağıt. Vişne çürüğü, meşin, yıldız zencirekli cilt, iç kapaklı. Nestalik yazı. Kalın yıldız cetveli. 1b serlevhali. Takip kayıtlı.

Süleyman Atıfzade Atıf Abdülkerim (176), Ömer Efendizade Mustafa (1175) ve muhtelif mülkiyet kayıtları (1a), ASL kaşesi (iç kapak 37b), “Hüve’l-fettahü’l-alfım” (1b), İbtida-yi Gazaliyat (3a-). Mensur mektuplar “Dibâce-i telhis-i merhûm müşârünileyh (28a), Gazel-i mezak-ı tahmis-i Sabit (iç kapak), Sabit’e ait bir gazel (1a).

Kasideler (iki kaside) (1b-3a), Gazeller (3a-20b), Tarihler (20b-23a), Kıta (23a-24a), Müfred (24a-24b), Lugazler (24b-26a), Tahmis (26a-27a)...

Baş: Etse dâvâ-yı teferrüd ne kadar beccâdur
Sadak-ı bahr-ı meâniyle dürr-i yektâdur (1b)
Son: Olalı encümen-efrûz-ı nazar şîvelerün (27a)

Kasayid-i Şeyhî ve Arapça Risale
(Şeyh Muhammet Simavnavî)
(Türkçe-Arapça)

SA 161

46 yk. 175x130 (120x85) mm. Kalm, sarı, aharlı, filigranlı kağıt. Cildi mukavva üzeri meşin, sırtı tamir görmüş, miklapli, miklap içi ebri kağıt, iç kapaklı. Kalın talik yazı, başlıklar kırmızı mürekkeple, cedvelsiz. Hamişte Arapça kayıtlar var. “Seyyid Süleyman” adına bir mülkiyet kaydı. İç kapakta 24.12.1979 Münip Yıldırğan “satılma” kaşesi ve Üniversite Kütüphanesi kaşeleri. Zahriyede muhtelif mensur kayıtlar, İç kapakta dua kaydı. “Haza kitab-ı Feraiz” ve muhtelif Arapça, Farsça ve Türkçe beyitler, Arapça açıklamalar.

Şeyhi Divanı 1b-12b. Ayrıca Tevhidler, na’t, nükte ve kasideler (Sultan Murat bin Bayezid Han, Sultan Murad bin Muhammet Han), Gazel-i Sâni, Kaside (Yakup Çelebi), Kaside Paşa-yi Kâmyâb).

Baş: Nedür iki cihanda izzet ü bâh
Eser-i lâ ilâhe illellâh (1b)
Son: Lutfın hazinesinün inersen zekatına
Şeyhi n’olur efâzıl ola (12b)

Mecmua

MMK 109 (43a-e)

(Vaslu’l-Hata-Aslu’l-Cevab – Cami Divançesi, vd.)

195x120 (70x120) mm. Muhtelif satır sayısı. Filigranlı, beyaz, sarı aharlı kağıt. Sırtı vişne rengi bezle tamirli, mukavva üzeri vişne renkli kağıt kaplama cilt. Zahriye yeşil. Nesih – Talik muhtelif sayfalarda yazı, kırmızı cedveli. Takip kayıtlı. Başlıklar kırmızı mürekkeple yazılmış. Sahifeler kurşun kalemle numaralı.

2. sayfada “Çavuşzade İsmail Ağa” adına mülkiyet kaydı, Üniversite kitaplığı ve Karahanoğlu kaşeleri, “Ahmed Hamdi 1255” mülkiyet kaydı derkenarda. , 4. sayfada “Ahmed” adıyla bir temellük mührü.

Meslek erbabı (Ümera, hükema, sadat, şuaara, ulema, guzaf, meşayih, vüzera...) hakkında bir eser “fikra” ismiyle bölümlere ayrılmış. Münşeât (Arapça, manzun - mensur). Arapça-Farsça muhtelif manzumeler (1-42), Vaslu'l-Hata (?), Aslu'l-Cevab (1-24) (Eser adı 24. sayfada), Arap dilinin grameri, Osmanlıca. Türkçe, Farsça rûbai ve manzumeler (5 s.) Kaside-i Bukalemûn (4. s.). 43-44 boş. Farsça Camî Divançesi (gazeller) (52s.) Neff, kasideler (Şeyhülislam Yahya Efendi, Kıt'a Der-Sitayiş-i İsmail Ağa, Zabit-i Bab-ı Saade), te harfinde iki gazel. Şairler, tesbit edilemeyen dörtlük ve muhtelif manzumeler (8 s.), muhtelif ilaç kayıtları, Miladi aylar hakkında bilgi ihtiva eden düzyazı (8 s.) muhtelif kayıtlar.

Baş: Cenab-ı imaret- (nesir)

Son: -

Mecmua-ı Eşar MMK 112 (4a-112/4b-122/4c-125)

54 yk. 225x125 (170x85) mm. 17 str. 2 stn. Sarı samani, ince kağıt. Karton cilt, sırtı bordo deri, şirazeli. Yazı alanı altın yaldızlı, çerçevesi. Yazı siyah mürekkeple talik, takip kayıtlı.

2a-43a Divan-ı Sabri (eserin ilk yaprağı eksik), 43b Selim'den bir gazel, 44a Bâkî, Nedim ve Halet gazelleri, 44b-53a Vecdî'ye ait gazeller.

Baş: Olmasa ger katre-i ebr-i zafer

Katre-i baran yerine ser izar

Son: Sırışk-alûde etmek hun-i çeşmi kâr-ı canandır

Mey sohbetiyle olmaz dane-i engûr bir yerde

Mecmua-ı Eşar MMK 112 (4a-112/4b-122/4c-125)

54 yk. 225x125 (170x85) mm. 17 str. 2 stn. Sarı samani, ince kağıt. Karton cilt, sırtı bordo deri, şirazeli. Yazı alanı altın yaldızlı, çerçevesi. Yazı siyah mürekkeple talik, takip kayıtlı.

2a-43a Divan-ı Sabri (eserin ilk yaprağı eksik), 43b Selim'den bir gazel, 44a Bâkî, Nedim ve Halet gazelleri, 44b-53a Vecdî'ye ait gazeller.

Baş: Olmasa ger katre-i ebr-i zafer

Katre-i baran yerine ser izar

Son: Sırışk-alûde etmek hun-i çeşmi kâr-ı canandır

Mey sohbetiyle olmaz dane-i engûr bir yerde

Mecmua-ı Eşar (İnşa)

MMK 114 17a-b)

117 yk. 180x100 (150x60) mm. Satır sayısı muhtelif. Aharlı, filigranlı, beyaz kağıt. Mukavva üzeri siyah meşin cilt. Sırtı ve kenarları tamir görmüş, şirazeli, gömme çiçek şemseli. Zahriye kırmızı kağıt kaplama. Nesih – talik yazı, cedvelsiz, siyah - kırmızı mürekkep, takip kayıtlı.

Kütüphane kaşesi (1a), hamişlerde kayıtlar var. Eserler sonradan kurşun kalemle varak usulüyle numaralanmış. 1-14. sayfalar tamir görmüş.

Türkçe “Esmâ-i Hassa” (1-14), fetvalar, ilahiler, Arapça-Türkçe hikaye ve manzumeler, hutve vb. kayıtlar, fıkıh meseleleri, “Tecvid-i Kur’ân-ı Kerim”, “Beyanü’s-sivâk”, Sadıkî başlıklı muhtelif manzumeler.

Mecmua-ı Eşar MMK 116 (10a-84/10b-116/10c83/10d-91)

199 yk. 165x100 (100x70) mm. 13 str. 2 stn. Filigranlı, saman sarısı, aharlı kağıt. Kahverengi meşin cilt, sırtı tamir görmüş, şirazeli, miklaplı (miklap hasarlı), güve yenikleri var. Şikeste talik yazı, başlıklar ve cedveller kırmızı, bazı başlıklar yaldızlı, takip kayıtlı.

İst. Ta. 797 H., Müst. ? 1b-2a kütüphane kaşesi

1b-31b Ahmet Paşa Divanı’ndan, 32a-41b Mevlana Hafî Divanı’ndan, 42a-69b Avnî Divanı’ndan, 71b-195b Nazire Mecmuası, 196a-198b muhtelif şairlere ait şiirleri ihtiva ediyor.

Baş: Taht urub tak-ı felekde ser ü haver güneş
Gıtdi narıncı kaba urundı nur-efser güneş

Son: -

Mecmuâ-yı Eşar

SÖ 18807

156 yk. 220x150 (195x130) mm. Yaprakların çoğu boş ve bazıları oksitlenme sonucu birbirine yapışmış. Kalın, filigranlı, aharlı, beyaz kağıt, Kahverengi meşin üzeri yapıştırma kağıtcilt, şirazeli. Mektuplar ve diğer Arapça manzum bölümler talik, mektup başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmış. Eser manzum-mensur karışık.

“Ahmet Cevdet Efendi(282)”, “Fazıl Mustafa Paşa’nın ıslahat...(282)” kayıtları ve Mehmet Şemseddin adına bir mülkiyet kaydı var. A.Ü. Özege kaşesi(1a). İç kapakta bazı kayıtlar silinmiş. “Li muharriri” kayıtlı talik yazıyla dört beyit (1a), mektuplar (1b-20a), Arapça bir şiir (26a’da 7 beyit), mensur bir kayıt (34a-36a), bir mensur kayıt (39a), bir mensur kayıt (40b), Farsça bir manzume (44a), Arapça manzume (45b), ve kıtalar (Arapça) (46b-47a), ebced hesabı (66a), bir beyit ve “Esmâ’înin Vefatı Basra’da 216 (71a), bir kayıt (73a), bir Arapça manzume

(91a), Türkçe bir kayıt (96b), fütûhat kayıtları (105a-107b), Türkçe müfredler (110b-112a), devrin padişanı için yapılan bir dua (156a).

Vezir-i Azâm Mehmed Paşa'ya (1130), Numan Paşa'ya Defterdar Mustafa Paşa'nın mektubu (1139), Mustafa Paşa mektubu (1129), Mektup (1130 ?), Şikkisânî defterdarı İbrahim Ağa ve Mehmed Efendi'ye yazılan mektup (1130) ve 1130 tarihli diğer muhtelif mektuplar.

Baş: Saadetlü azametlü sultan hazretleri.... (1b)

Son: ...azametlü kudretlü padişah alem-penah efendüm hazretlerinedür.

(156a)

Mecmua-Eşar,Hamid)
(Büyük Hamid Efendi)

SÖ 18809

72 yk. 210x135 (115x190) mm. Satır sayısı muhtelif, sütun ve satır düzeni yok. Vişne çürüğü meşin cilt. Yıldız cedveli. Zencirekli (yaldızı oksitlenmiş). Sırtı kahverengi meşinle tamir görmüş, kitap dağılmış. Rika yazı. Başlık ve tarihler, numaralar kırmızı mürekkeple. Kalem değişik. Kalın-ince rika yazı. Mahlaslar (Hamid) altı kırmızı çizgili. Mülkiyet kaydı (1b), Abdülkerim Ağa. A.Ü. Seyfettin Özege bağış kaşesi (zahriyye). Mecid adına üç mühür (1a) fevaid (1a-b)

“Mecmu-i Eşar” kaydı (zahriyye). Sahifeler sonradan kurşun kalemle numaralanmış. Bazı kayıtlar karalanmış (2a-3a), (11a-12b) (26b-28a 47b-48ab boş).

Muhteviyatı: Yeğen Mehmed Paşa'ya mersiye (1202). Sultan Mehmet ve Kasr-ı Hümayun tarihleri (1202, 1204), Tulu-ı Emine Sultan (1202), Gazeller (Hamid), Vehbi'ye nazire (15b), na't (22b); Sümbülzade Vehbi'ye ait kasideler (biri Nefi'ye nazire), Tezkire-i Manzume-i Vehbi (30a), Bir Tezkire kaydı (32b-33a); Nat ve münacaatlar (Kaziyü'l-Hacat kayıtlı); Tahmis-i Hatif Efendi; müseddes; Hane-i Hassa Esmalarının Defteri (45b-46a); İyd-ı şerifte verilen avaidat (48a), Kaside-i İydiyye, Ramazaniyye; Rübaiyyat (49-53), (53-59 boş) Muhtelif manzume, hesap ve resmi kayıtlar (60-72)

Baş : Ser-firaz-ı vüzerâ hazret-i düstûr-ı kerim
Şeref ü şanı yegen Seyyid Mehemmed Paşa

(mersiye 2a)

Son :

Mecmua-i İlahiyat

SÖ 18810

39 yk. 225x180 mm. Satır sayısı muhtelif. Sütunsuz, başlıksız, cedvelsiz ve tezhibsiz. Beyaz çizgisiz yeni kağıt. Ebrulu kağıt cilt.

“Pendnâme-i Cenab-ı Hazret-i Pir Şemsüddîn k.s.” ve gazelleri (19a), “İlahiyat-ı Cenab-ı Hazret-i Şeyh Şemsü’-d-dîn-i Sivasî k.s.” (23a), “Nutm-ı Nazif Dede Efendi”, Manastırlı Rıf’at, Nakşî (31b),”Şeyh Ebu’l-Vefa Hazretlerinin Nutk-ı ‘Âlileri”, “Nutm-ı Hazret-i Sultan Veled” (33b),“Mecmu’-i İlahiyat liba’zû’z-zevât” (37b) kayıtları var.

Muhtelif mutasavvıflardan şiirler: Erşefoğlu Rumî, Niyazî, Sezaî, Bayramî (Hacı Bayram Veli), Şemsî, Nurf, Zâkirî, Adli, Raşid, ...tarikzade, Derviş Osman, Hakîkî, Senaî, Seyyid Celaledîn Gudûrî, Nureddînî, Fenayî, Sünbüllî ...’Arif, Alimî, Sadî, Şems-i Tebrizî, Yunus, Üftâde, Akşemsetdin, Gaybî, Hayatî, Gedâî, Muhammed Nutkî, İbrahim, la’î mekânî, Sultan Veled, Nazmî, Rahmî.

Baş: Gel ey sâlik gir bu yola

Nasib olmaz her bir kula

Son: Râşid söz söyler dilden vefâ ummaz hiç bir elden

Bu sözlümü tasdik eder müslümanım diyen kişi

Mektuplar ve Divan-ı Nefi

SA 150

42 yk. 270x155 (250x130) mm. Filigranlı, sarı aharlı, kalın kağıt. Mukavva kapaklı, sırtı kısmı deri cilt. Talik, siyah mürekkep, zaman zaman kırmızı mürekkeple özel işaretler, cedvelsiz yazı. İst. Ta.: ? Müst. : ?

15a, 17a, 38a sayfa ları boş. 40-43 arasındaki kısmın yapraklarının kesilmiş olduğu anlaşılıyor.

Selim Giray Han Mektupları (mensur), Nefi Divanından seçmeler, Cami’ül-künûzdan alıntılar, Astroloji ile ilgili bir bölüm, Terki b-i Bend-i Vecdî, Terki b-i Bend-i Zihnî, Sultan Murad Gazelini Tahmîs (Sırrî), Ruhi-i Badadî Terki b-i Bendi.

Menakıb-I Şah Aşık Efgan (Bülent Huma, İsmail)

ASL 409

Baş taraftan noksan olan hikayenin yazılı kısmı 15 yk. Bundan önceki 16 yaprak daha sonra tamamlanmak üzere boş bırakılmış. 165x222 (180x85) mm. 21 str. Yazılı kısımlar aharlı beyaz kağıt, boş kısımlar ise sarı kağıt. Yazı rika. Sırtı ve köşeleri deri, mukavva üzeri vinylex kaplama cilt. Sahifeler tamir görmüş , sahifelerde cedvel yok. Sonunda A.S.L’nin temellük mührü var. Eser mensur ve manzum karışıktır. İst. Ta. ? Müst. ?

Baş : Mahabbeti yokdu...

Son : idüp bu menakıbı yadigar bıraktılar

Ramazannâme**ASL 408**

220x140 (150x75) mm. 23 str. 70 yk. Kalın, aharlı, filigranlı, saman sarısı kağıt. Kahverengi meşin-mukavva cilt. Gömme yaldızlı, şemse ve salbekli. Yıldız cedveli, zencirekli. Şiraze kopmuş. Miklaplı, miklap gömme yaldız şemseli.

“Temettül-kitab” (141b), “ASL Kitapları” kaşesi (1a). “Mecmua-i Letaif” kaydı siyah mürekkeple alt kısımda yapraklar üzerinde. “Ramazannâme” (1b), başlığı farklı bir kalemlle kaydedilmiş. Ferağ kaydından sonra muhtelif beyitler farklı yazı ve kalemle (141b-142a-b), mısra ve beyitler (1a).

Ramazannâme. Fasıllar halinde düzenlenmiş. Murabba-ı mütekerrir. Sırasıyla ramazan geceleri, yiyecekler, camiler, bekçi, davulcu, muhtelif mesleklere mensup şahsiyetler, semtler, hayvanlar, imaretler, İstanbul hayatına dair bölümler. Eser günlük Osmanlı hayatına dair fasıllarla devap edip “Elifnâme” ve “imtihan” başlıklarıyla tamamlanıyor.

Baş: Geldi mâh-ı ramazanım
Şâd olup sevindi cânım (1b)

Son: Sen de helâl eyle bana
Benden yana helâl olsun (141b)

Resmî İnşalar Defteri MMK 106 (32b-106/32a-64)
(Cıldır valisi Hacı Ahmed Paşa Gülmüşhane emini)

66 yk. 210x150 (155x95) mm. Satırlar yatay. Filigranlı kalın kağıt. Bordo deri cilt. Divanî yazı. Başlıklar kırmızı ve yazı alanı kırmızı tek çizgiyle çerçevesel.

Yazının muhtevassından çıkarılan 1174 ve 1177 tarihleri dışında bir tarih kaydına rastlanmıyor.

- Sivas, Muş, Van, Erzurum, Kars, Ahıska'ya ait Resmî İnşalar Defteri (1b-42a)
- Şiirler: Fuzûlî, İrfanî, Erzurumlu Emrah, Tayyar, Hazık, Vecdî, Nefî, Şevkî (42b-45b), 46a-60b'de Resmî İnşalar devam ediyor ve 61a-64a yine muhtelif şiirlerden ibaret. 64b-65a boş. 65b-66b şiirler. Daha çok karalama denilebilir.

Şiir Mecmuası**MMK 71-113**

14 yk. 170x110 (110x55) yk. 10 str. Talik, siyah ve kırmızı mürekkepli okunaklı yazı. Ciltsiz, dağınık sayfalar zarf içerisinde.

Muhammed, Abdurrahman, Ahmed adlarına her sahifede çok sayıda beyzî köşegen büyüklü küçüklü mühtürlər.

İşretî, Ruhî, Abdî, Yahyâ, Haletî, İzârî, Veysî, Nefî.

Şiir Mecmuası (Nuut ve Gazaliyât)

SA 150

84 yk. 200x135 (155x80) mm. Sarı, aharlı, filigranlı, kalın kağıt. Mukavva cilt, sırtı deri, kapak tamir görmüş. Talik yazı, bazı başlıklar kırmızı mürekkeple yazılmış, cedvelsiz.

“İbrahim Bey” (4a), beytler (6aY), 30a, 31a, 50b sayfaları boş.

Rûsumî, Rasih, Cazim, Fazlî (1a-3b), Meyyit terekesi ile ilgili bir nesir yazı (3b), Fetvalar (4b), Meşkler (5ab), Sabit Divanından Kasideler (6b-30b), Dua ve beytler, kalem denemeleri (30a-35a) Divan-ı Faiz (Gazeller 35b-42b), İst. Ta. 1106 (42b) Rasih, Nabi (42b-50a) Naili ve Emrî’ye ait manzumeler (50b).

Şiir ve Nesir Mecmuası

SÖ 18806

30-240. yk. 190x125 (muhtelif) mm. Eserin başı eksik. Satır sayısı muhtelif. Filigranlı, aharlı, kalın, muhtelif renkte kağıt. Kahverengi meşin cilt, miklaplı, ön kapak kopuk (kayıp), şiraze dağınık. Nesih ve talik yazı.

“Mustafa” adına beyzî bir mûhür (4b). Ahî Çelebi, Nedimî, Hayderî, Ahmedî, Hafız, Valî, Zatî, Hayretî (tahmis), Ahmed, Necatî, Sufî, Hayâlî, İsak, Yahya, Figânî, Kadrî, Şairî, Mesihî, Bezendî, Behiştî, Hamdî, Amrî, Fazlî, Nâbî, Fevrî, Emrî, Nişânî’ye ait şiirler (30a-38b), Sultan Süleyman hakkında bir risale - Arapça- (39b-41b), Arapça bir şiir (42a), Sultan Murad hakkında bir kıta-yı kebir (1048) (43b), İnşa (44a-44b), Arapça manzum-mensur kayıtlar (45a-48b), Figânî, Hafızî, Rızaî, Anî, Revânî (49a-53a), Ebu’ssaid fetvaları (57b), Türkçe ilmihal (58a-70b), Tevbenâme-yi Veysî (96b-98b), Sâdikî, Nefî, Şeyhülislam Yahya (nükte), Kemalpaşazade, Arapça bir mensur eser (127b_137b), Arapça Kitab-ı mefatihü’-d-dürriye (139b) Alî, Arapça fetva, latife, akaid vb. kayıtlar. Bâkî, Muhyiddin, fevâ’id, Hâfî, Kabûlî, Fâzıl, Hâmî, Esad Efendi, Nahifî, Naflî, Rahmî, Şemsî, Nizâmî, Nev’î, Cemâlî, Esmâ’ü’l-hüsna kaydı, Rûya tabirleri.

**Ta’bir-nâme
(Abdullatif Razi ?)**

ASL 120-121

99 yk. 205x160 (165x115) mm. 16 str. Rika. Aharlı kağıt (beyaz). Sırtı meşin mukavva üzeri vinylex siyah cilt. Salbekleri var. Konu başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmış ve sayfa kenarlarında notlar var. Bazı sayfalarda mürekkep lekeleri var. İktibaslar kırmızı mürekkeple yazılmış. Mensur. Kitap nem lekeleriyle lekelenmiş.

Eser eksiktir. İlk ve son yapraklarda A.S.L’nin temellük mührü var. İst. Ta. ? Müst. ? Kitab-ı Ta’bir-nâme (3b’den başlıyor.)(Bir indeks var)

Baş : Besmele : Hamd-i bi-hadd-i Hüda...
Son: Helak ola İsa Peygamberi görmek düşünce
Hazret-i İsa Aleyhisselam'ı görse anın üzerine (bağlı)

**Ta'rif-nâme-i İstanbul ve Tavsif Hatta-i Mer-i ve Makbul
(Latifi) ASL 188**

275x200 (180x135) mm. 21 str. 36 yk. Çizgili beyaz kağıt. Yazı rika. Agah Sırrı Levend tarafından aslına uygun olarak çoğaltılmış (yazılmıştır). Kağıt kaplama, sırtı vinylex yüzü ebrulu cilt. 1a ve 1b'de A.S.L'ye ait temellük mührü vardır. Eser mensur ve manzum karışık yazılmıştır.

Baş (1b) : Tebarik-i tahsin ve sipah aferin ol...
Son (36a): Eser bir dua cümlesiyle bitmektedir.

* * *